

M.Ed. Semester - 1 (CBCS) Examination

OCT/NOV-2025 (NEW COURSE)

FUNDAMENTAL CONCEPT OF EDU. RESEARCH(CORE/ELECTIVE)

Time: 2:30 Hours

Marks:70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

વિભાગ-૦૧

- પ્રશ્ન.૧ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો. (૨૦)
- (1) શૈક્ષણિક સંશોધનના લક્ષણો સમજાવો.
 - (2) સંશોધન પ્રક્રિયાના સોપાનો સમજાવો.
 - (3) સંશોધનના પ્રકારો સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૨(અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. (૧૦)
- (1) શૈક્ષણિક સંશોધનનું મહત્વ સમજાવો.
 - (2) ચલના પ્રકારો સમજાવો.
 - (3) શૈક્ષણિક સંશોધનની જરૂરીયાત સ્પષ્ટ કરો.
- પ્રશ્ન.૨(બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૦૫)
- (1) સંશોધન માટેનો કોઈ એક નૈતિક આધાર જણાવો
 - (2) ચલની વ્યવહારિક વ્યાખ્યા એટલે શું?
 - (3) 'શૈક્ષણિક સંશોધન એ પદ્ધતિસરની પ્રક્રિયા છે' – સમજાવો.
 - (4) શૈક્ષણિક સંશોધનનો અર્થ આપો.
 - (5) ઉપકરણ એટલે શું?

વિભાગ-૦૨

- પ્રશ્ન.૩ નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો. (૨૦)
- (1) યોજનાબદ્ધ નિદર્શ પસંદગી અને ઝૂમખાં નિદર્શ પસંદગી સમજાવો.
 - (2) સંશોધન સમસ્યા પસંદગી માટેના સ્ત્રોતો સમજાવો.
 - (3) નમૂના કદ પર નોંધ લખો.
- પ્રશ્ન.૪(અ) નીચેના ત્રણ પ્રશ્નોમાંથી કોઈ બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. દરેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. (૧૦)
- (1) સ્તોબોલ નિદર્શ પસંદગી અને ક્રમશઃ નમૂના પસંદગી સમજાવો.
 - (2) સારી સંશોધન સમસ્યાના લક્ષણો સમજાવો.
 - (3) બિનનમૂના ભૂલ સમજાવો
- પ્રશ્ન.૪(બ) નીચેના પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (૦૫)
- (1) સાર્થકતા કક્ષા એટલે શું?
 - (2) જોડકા નિદર્શ પસંદગી એટલે શું?
 - (3) બિન સંભાવ્ય નિદર્શ પસંદગી એટલે શું?
 - (4) કોઈ એક શૂન્ય ઉત્કલ્પના લખો.
 - (5) પ્રાચલીય પદ્ધતિનો અર્થ આપો.

English Version

Section-01

- Que.1 Give answer any two out of three from the following questions. Each answer should be in about 750 words. (20)
- (1) Explain the characteristics of educational research.
 - (2) Explain the steps of research process.
 - (3) Explain the types research.
- Que.2(A) Give answer any two out of three from the following questions. Each answer should be in about 125 words. (10)
- (1) Explain the importance of educational research.
 - (2) Explain the types of variable.
 - (3) Clarify the need of educational research.
- Que.2(B) Give answer the following five questions in short (05)
- (1) State the one ethical consideration of research.
 - (2) What is operational definition of variable?
 - (3) 'Educational research is a systematic process' – Explain.
 - (4) Define an educational research?
 - (5) What is a tool?

Section-02

- Que.3 Give answer any two out of three from the following questions. Each answer should be in about 750 words. (20)
- (1) Explain systematic sampling and cluster sampling
 - (2) Explain the source for the selection of the research problem.
 - (3) Write a note on size of sample.
- Que.4(A) Give answer any two out of three from the following questions. Each answer should be in about 125 words. (10)
- (1) Explain snow ball sampling and sequential sampling.
 - (2) Explain the characteristics of good research problem.
 - (3) Explain non-sampling errors.
- Que.4(B) Give answer the following five questions in short (05)
- (1) What is level of significance?
 - (2) What is matched pair sampling?
 - (3) What is non-probability sampling?
 - (4) Write any one null hypothesis?
 - (5) Give the meaning of parametric method.
